

Ljubljana, 7. april 2023
Štev.: 103/2023-VK

MEMORANDUM MSP 2023 – »KJE STE, KADRI?« V TUJINI.

Zmanjšana rodnost, nepremišljeno usmerjanje otrok pri izobraževanju, neprivlačni delovni pogoji, vse to nas je pripeljalo do današnjega pomanjkanja kadrov, kar je bila ugotovitev okrogle mize na 10. konferenci malega in srednjega podjetništva v organizaciji Podjetniško-trgovske zbornice (PTZ) pri GZS, ki se je odvijala 22. marca 2023 na Brdu pri Kranju.

Današnje generacije so drugačne, imajo drugačne vrednote in cilje. Delodajalci bodo morali spremeniti miselnost. To pomeni, da je potrebno mlade čim prej vključiti v delovni proces in jim ponuditi redne službe. *Náš izobraževalni sistem producira visoke strokovne kadre, ki potem odidejo v tujino. Od tega nima nihče nič, ne slovensko gospodarstvo, ne FURS, ne pokojninska blagajna.*

V današnjem času, ko kadrov primanjkuje in se potrebe trga dela hitro spreminjajo, se poraja vprašanje, kje iskati in kako pridobiti zaposlene, ki bodo želeli prispevati k viziji podjetja in dosegati skupne cilje.

V iskanju odgovorov in želji prisluhniti ključnim deležnikom trga dela smo v okviru 10. MSP konference z naslovom »Kadri, kje ste?«, ki jo je organizirala Podjetniško trgovska zbornica, letos izvedli dva hackathona, z iskalci zaposlitve in študenti ter na sami konferenci s podjetniki viharili možgane na temo "Kaj lahko delodajalci naredijo, da pritegnejo in ohranijo kader?".

Pričakovanja iskalcev zaposlitve in študentov

Iskalcem zaposlitve in študentom je pomembno, da podjetje transparentno komunicira vizijo in ima kompetentne vodje, ki zagotavljajo psihološko varnost skozi spoštljive medosebne odnose in participativno vodenje. Prav tako si želijo ustrezno plačilo in nagrajevanja uspešnosti, jasne karijerne poti razvoja v podjetju z možnostjo rasti in uresničevanja lastnih potencialov, skrbi za zdravje zaposlenih in omogočanje dodatnih storitev za zaposlene (varstvo za otroke, vadbe za zaposlene, omogočanje počitniških kapacitet po ugodnejših cenah).

Kaj so delodajalci pripravljeni ponuditi kadrom?

Močna blagovna znamka delodajalca se gradi skozi čas in odraža, kaj delodajalec obljublja zaposlenim. Delodajalci so pripravljeni zaposlenim ponuditi odprto in stimulatívno delovno okolje z dobrim plačilom in drugimi finančnimi stimulacijami ter

nagradami, različnimi oblikami dela (fleksibilno, hibridno, v celoti na daljavo, skrajšani tedenski delovnik in 6-urni delovnik), privlačnim delovnim okoljem, ki bo pri zaposlenih vzbujal občutek domačnosti, udobja in ustvarjal prostor za druženje ter sodobnimi pripomočki in orodji, ki bodo zaposlenim omogočale bolj učinkovito delovanje. Tudi delodajalci dajejo pomen skrbi za zdravje na delovnem mestu in usklajevanje privatnega in poklicnega življenja ter poudarjanju okoljevarstvene naravnosti.

Tako iskalci zaposlitve in študenti kot delodajalci so dodatno omenili rotacijo delovnih mest kot način spoznavanja delovanja podjetja ter več vlaganja v karierno orientacijo in promocijo poklicev skozi omogočanje kadrovske štípendij, zagotavljanja zaposlitve po šolanju, možnosti vajeništva in omogočanja senčenja na delovnem mestu («job shadowing») in »dneva odprtih vrat« za iskalce zaposlitve z namenom raziskovanja različnih poklicev in delovnih mest.

Prihod tuje delovne sile za enostavnejše delovne procese je že v teku. Zaradi nesorazmerja plač, plačnih obremenitev in kariernih izzivov znotraj EU si težko obetamo prihod strokovnjakov za zahtevnejša dela. Na trgu delovne sile je zelo malo rezerv, ki se jih še da vključiti v zaposlitev. Veliko delazmožnih oseb, ki niso zaposlene, ne znamo pravilno motivirati za vstop v zaposlitev.

Strokovni kadri odhajajo v tujino zaradi kariernih izzivov, ki jih doma ne znamo vrednotiti. Zdravniki, medicinsko osebje, digitalni nomadi, ki lahko delajo od koderkoli in dnevni migranti na delo v tujino, so le nekaj primerov bremena slovenskega izobraževalnega sistema, ki usposobi kadre, od katerih po njihovem odhodu nima ničesar ne gospodarstvo, ne zdravstvena, pokojninska niti davčna blagajna.

Povabimo mlade čimprej v delovni proces in v sodelovanju z njimi sodelujmo pri oblikovanju njihove kariere.

Od Vlade RS pričakujemo naslednje:

- 1. Narediti je potrebno nov korak na področju stanovanjske politike in pričeti z gradnjo stanovanj za mlade.** Rezultati hekatonov in viharjenja kažejo, da so predstavniki vseh treh skupin, študentje, iskalci zaposlitve in podjetniki na zelo visoko mesto postavili potrebo po dostojnim bivalnem okolju. Podjetniki so to potrebo postavili celo na višje mesto, prepoznali so, da je to njihova pomembna konkurenčna prednost pri iskanju kadrov.
- 2. Šolstvo potrebuje temeljito prenovo.** Priložnosti, ki nam še preostanejo so povezane z zgodnejšim zaposlovanjem mladih. Dovoliti mladim, da po končani srednji šoli najprej preizkusijo poklice in delodajalce ter si na podlagi zgodnjih izkušenj izberejo študij v prepoznani karierni smeri. Maturantom lahko ponudimo poskusno redno zaposlitev za leto ali dve, od koder bodo bogatejši za praktične izkušnje nadaljevali redni študij. Delodajalcem omogočimo prepoznavanje obetavnih mladih kadrov, njihovo štípendiranje, praktično usposabljanje in ponovno zaposlitev po zaključku rednega študija.

3. V Sloveniji nam ne manjka le zdravnikov, s čimer se javnost najbolj ukvarja, ampak še več informacijskih strokovnjakov, inženirjev. Brez teh ne bomo gradili bolnišnic ali upravljali z medicinskimi aparati. ***Nujno pričakujemo sistemsko vzpostavitev dolgoročnega napovedovanja potreb po kompetencah.***

Mikro, mala in srednja podjetja (MSP) opozarjamo vlado na pomemben prispevek k slovenskemu gospodarstvu, tako v deležu BDP kot zagotavljanju socialne varnosti za 70% vseh zaposlenih v gospodarstvu. Zato od nove vlade upravičeno pričakujemo poseben posluš za mikro, mala in srednja podjetja in znotraj pristojnega ministrstva osebo ali organ za tvorno sodelovanje z MSP.

S spoštovanjem,

mag. Brane Lotrič
Predsednik UO PTZ

Poslano:

- dr. Robert Golob, predsednik Vlade RS
- Matjaž Han, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, minister
- Luka Mesec, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, minister
- dr. Igor Papič, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije, minister
- vse poslanske skupine
- Tibor Šimonka, predsednik GZS (kabinet@gzs.si)
- Vesna Nahtigal, generalna direktorica GZS (kabinet@gzs.si)